

COLUMN

ECHT LANDSCHAP

> **De Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) heeft het onderzocht: Nederland is niet mooi. Er is namelijk weinig natuur en bos - natuur en bos zijn per definitie mooi - en onze oude cultuurlandschappen zijn magere aftreksels van hoe ze er vroeger uitzagen. Die enkele houtwallen, singels en knotwilgen die er nu nog staan zouden niets voorstellen in vergelijking met de vele beplantingen die de historische kaarten ons voorspiegelen.**

Onze Zuiderzeepolders blijken lelijk te zijn. Dergelijke nieuwe landschappen hebben volgens de VNC immers te weinig 'groen-blauwe dooradering'; dooradering met groen en water. Volgens de VNC-criteria moet vijf procent van het oppervlak bestaan uit beplantingen langs wegbermen en randen van kavels, voordat een landschap mooi genoemd kan worden. En dat haalt een polder bij lange na niet. Dus lelijk!

Een paar maanden geleden reed ik weer eens door de Flevopolders en zag ik de landschapsarchitectonische compositie van wegen, de bomenrijen, boerderijen en hun erfbeplantingen, als eilanden van groen in de open ruimte en al die windturbines, hagelwit. Een compositie die ruimte geeft aan de dynamiek van een agrarisch productielandschap. Soms zie je er uitgestrekte korenakkers of felgele koolzaadvelden. Wij zagen bloembollenvelden in bloei. Ontzagwekkend.

We reden door naar Schokland, het voormalige eiland. We keken vanuit het oude Emmeloord naar de weidsheid van de polder, zo essentieel voor de beleving van dit haventje op het droge. Laat die weidsheid niet dichtslibben met groen-blauwe aders! Over dichtslibben gesproken: veel mensen hebben het idee dat Nederland dichtslibt door de bouw van woonwijken, bedrijventerreinen, havens, wegen, spoorlijnen en andere typen verstedelijking. Negentig procent van het land ligt evenwel buiten de bebouwde kom. Vijftien procent daarvan is deel van het grootste bouwproject van ons land: de ecologische hoofdstructuur. De rest is grotendeels agrarisch cultuurlandschap. Hoezo dichtslibben?

Voor het project 'Canon van het Nederlandse land-

schap' reed ik twee jaar geleden vijf weken met een fotograaf heel Nederland door om zestig landschappen vast te leggen die ieder op hun eigen wijze karakteristiek zijn voor Nederland. Er zaten landschappen bij met een lange historie, maar bij nadere bestudering zijn ook die in de afgelopen decennia planmatig in ontwikkeling geweest. Dat heeft niet één pot nat opgeleverd, maar juist een grote variatie aan landschappen. Vanaf elke afslag van elke snelweg in Nederland sta je binnen tien minuten in zo'n landschap. Ieder weer mooi op zijn eigen manier. Het gaat juist om de variatie in landschappen in onze delta die voor schoonheid zorgt en ons landschap uniek maakt. We maakten een tentoonstelling met zestig landschapsbeelden op groot formaat. Het publiek was gefascineerd, soms ontroerd, maar vaak ook verrast over de enorme diversiteit van ons landschap.

Het zijn niet de landschappen die we op de historische kaarten zien. Het zijn hedendaagse, veelal bewust vormgegeven, landschappen waar de historie van dat landschap - soms meer, soms minder - in doorklinkt. In de afgelopen decennia zijn veel van die landschappen heringericht om te voldoen aan de eisen van het grondgebruik van die tijd. Dat leverde vaak mono-functionele landschappen op, waar de burger weinig te zoeken had.

Die tijd is voorbij. Nog geen procent van de inwoners van Nederland moet in het landschap zijn brood verdienen. Tegelijkertijd zoeken zestien miljoen Nederlanders wegen om van hun landschap te genieten en er vorm aan te geven! Ik merk het steeds als ik op inspraakbijeenkomsten mensen vertel over hun landschap en met hen bespreek hoe zij het nu kunnen vormgeven. Mensen zijn trots op hun landschap in de Achterhoek, de Friese Wouden, het Rivierengebied. Eigenlijk overal wordt optimistisch en creatief getimmerd aan het landschap van de toekomst. Weer overal anders. Het landschap van vroeger is een illusie. Het landschap van de toekomst wordt werkelijkheid. Echt! <

Auteur Henk van Blerck is landschapsarchitect.

Beeld 23 van 60:
Stobbenweg bij de bossen van De Abbert bij Dronten
E 5° 50' 17"
N 52° 30' 46"
www.canonvanhetnederlandselandschap.nl